

Liikunta: Pallopelit

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Laaja-alainen osaaminen	Valinnaisten tuntien sisällöt
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	L1, L3	<i>Valinnaisaineessa keskitytään erityisesti erilaisiin pallopeleihin ja pyritään tutustuttamaan oppilaat pallon kanssa liikkumiseen ja sen kanssa pelailuun.</i>
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	L1, L3, L4	<i>Motoriikkaa kehitetään pallon avulla. Tutustutaan erilaisten pallojen liikkumiseen. Pyritään kehittämään oppilaiden pelisilmää ja peliälyä erilaisissa pallopeleissä..</i>
T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa	S1	L3	<i>Tutustutaan pallopelien saloihin sisätiloissa, nurmella, hiekalla ja mahdollisuuksien mukaan vedessä. Pallopelejä pelataan erilaisissa oppimisympäristöissä rajoja rikkojen ja uutta kokeillen.</i>
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa	S1	L3	<i>Ohjataan oppilasta pitämään huolta omasta fyysisestä kunnosta. Esitellään monipuolisesti harjoitteita, joiden avulla oppilas pystyy kehittämään ja ylläpitämään fyysisiä ominaisuuksiaan. Painopiste valinnaisaineessa on pelaamisessa.</i>
T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä	S1	L3	<i>Mahdollisuuksien mukaan kehitetään vedessä olemisen taitoja palloillen.</i>
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7	<i>Ohjataan oppilaita ottamaan huomioon pelitilanteissa eritasoiset pelaajat ja liikkumaan niiden mukaan. Ohjataan oppilaita käyttämään asianmukaisia suojavälineitä. Ohjataan oppilaita ymmärtämään lihahuollon merkitys ja toimimaan aktiivisesti oman kehonhuollon hyväksi.</i>
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen	S2	L2, L3, L6, L7	<i>Korostetaan yhteistoiminnallisuutta. Pohditaan yhdessä tunteita urheilussa ja niiden hillitsemisen merkitystä pelikentillä että arkielämässä. Opetellaan voittamaan ja häviämään, niin että kaikki voivat tuntien päätyttyä olla tyytyväisiä lopputulokseen. Opetellaan tuomarina toimimista.</i>
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	L2, L6, L7	<i>Ohjataan oppilaita hakemaan välineet ja palauttamaan ne paikoilleen. Opetellaan tuomarina toimimista. Korostetaan kaikkien hyvän mielen merkitystä liikuttaessa.</i>

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	L1, L2, L3	<i>Pyritään innostamaan oppilaita harrastamaan liikuntaa vapaa-aikana. Pohditaan yhdessä liikunnan merkitystä hyvinvoinnin kannalta.</i>
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä	S3	L1, L2	<i>Ohjataan oppilaita kunnioittamaan eritasoisia pelaajia. Ohjataan oppilaita antamaan positiivista palautetta pelien aikana.</i>

Liikunta ja ympäristöoppi: Luonto-, retkeily- ja liikuntakurssi

Luonto-, retkeily- ja liikuntakurssi painottaa toiminnallista oppimista. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan lähiympäristön tuntemista, retkeilytaitoja ja motivoida liikunnallisuuteen. Valinnaisilla tunneilla syvennetään opetussuunnitelman tavoitteita.

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Laaja-alainen osaaminen	Valinnaistuntien sisällöt
Liikunta T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemalla erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemalla parhaansa yrittäen	S1	L1, L3	<i>Kokeillaan monipuolisesti eri liikuntalajeja ja mahdollisuuksien mukaan tutustutaan uusiin liikuntamuotoihin. Oppilaiden mielipiteitä kuunnellaan kurssin sisältöön liittyen.</i>
Liikunta T3 ohjaa oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että sovelta-amaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimis-ympäristöissä eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa	S1	L3	<i>Valinnaistunneilla liikutaan hyödyntäen eri vuodenaikojen vaihtelua erilaisissa oppimisympäristöissä, esimerkiksi luonnossa ja lähiympäristön liikuntakohteissa.</i>
Ympäristöoppi T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkityksellisiksi itselleen	S1 – S6	L1 – L7	<i>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa ja osataan arvostaa rakennettua ja rakentamatonta lähiympäristöä. Mahdollistetaan myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä omassa lähiympäristössä. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.</i>
Ympäristöoppi T9 ohjaa oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä	S2 – S6	L3	<i>Lisätään oppilaan tietoisuutta olemassa olevista lähialueen luonto-, liikunta- ja retkeilymahdollisuuksista. Tutustutaan erilaisiin kohteisiin ja kokeillaan monipuolisesti uusia asioita.</i>
Ympäristöoppi T10 tarjoaa oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan	S1 – S6	L2, L3	<i>Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia asioita ja nauttimaan yhteisestä toiminnasta.</i>

Ympäristöoppi: Arjen sankarit

Arjen sankarit -valinnaisaine keskittyy arjen tilanteiden ja taitojen harjoitteluun sekä omasta arjesta selviytymiseen ikätasoisesti. Kiinnitetään erityistä huomiota kestävään kehitykseen ja terveellisiin elämäntapoihin.

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Laaja-alainen osaaminen	Valinnaisten tuntien sisällöt
T2: Ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saattamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan.	S1 ja S2	L1-5	<i>Koululaistaidot; tarpeen ja valinnan mukaan tarvittavien koululaistaitojen harjoittelu, esim. kokeisiin lukeminen, luistinten/kengännauhojen solmiminen</i>
T3: Tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja –yhteisössään kestäväen kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestäväen kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2, S3 ja S6	L1-L7	<i>Kierrätys ja esineiden korjaaminen (vaatteet, polkupyörä yms.)</i>
T3: Tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja –yhteisössään kestäväen kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestäväen kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle.	Ympäristöoppi 4lk: S1, S2, S4 ja S6	L1-L7	<i>Viihtyisä elinympäristö; kodin ja pihan siistinä pitäminen ja huolenpito, sisustaminen, tekstiilien huolto</i>
T8: Kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojellen.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2,	L1, L2, L3, L4, L5 ja L7	<i>Ensiaputaidot; tutustutaan hätäensiaputaitoihin ja hätäkeskukseen soittamiseen</i>
T 10: Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2, S3, S4 ja S6	L1-L7	<i>Jokapäiväisen arjen tilanteita; kaupassakäynti, rahankäyttö, virastoissa asiointi tms.</i>
T 10: Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa	S1, S2 ja S3	L1-L7	<i>Juhlaetiketti; juhliin valmistautuminen ja niissä käyttäytyminen</i>

ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan.			
T 11: Ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2 ja S6	L1 – L7	<i>Ruutuaika ja nettietiketti; keskustellaan Some-maailmasta ja sopivasta ruutuajasta sekä netissä käyttäytymisen säännöistä</i>
T19: Ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntapaa lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveysosaamistaan arjessa.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2	L1, L2, L3, L4, L5 ja L7	<i>Terveet elämäntavat; esimerkiksi riittävästä unesta puhuminen, hygienia liikunta ja ulkoilu</i>
T19: Ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntapaa lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveysosaamistaan arjessa.	Ympäristöoppi 4 lk: S1, S2, S4, S6	L1, L2, L3, L4, L6, L7	<i>Ruoka; terveelliseen ruokavalioon tutustuminen ja välipalan valmistaminen, aamupalan tärkeydestä puhuminen</i>

Äidinkieli ja kirjallisuus: Yrittäjyys

Yrittäjyyden valinnaisilla tunneilla keskitytään toiminnalliseen ja aktiiviseen oppimiseen. Oppilas omaksuu sisukkaan, yrittelijään ja kekseliään elämänasenteen. Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa ja oppii toimimaan ryhmässä. Oppilas ymmärtää oman käyttäytymisen ja vastuunkannon merkityksen yhteiskunnan jäsenenä. Tärkeää on aktiiviseksi kansalaiseksi kasvaminen, vaikuttaminen ja osallisuus. Oppilas tutustuu pienin askelin eri ammatteihin ja yrittäjyyteen.

Valinnaisilla tunneilla suunnittelu tapahtuu yhteistyössä oppilaiden kanssa ja tunneilla valmistellaan yksi tai useampi projekti. Projektin luonne voi vaihdella erilaisista teemoista tapahtumiin huomioiden käytettävissä olevat resurssit sekä oppilaiden taidot.

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Laaja-alainen osaaminen	Valinnaisten tuntien sisällöt
T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä	S1	L1, L2, L7	<i>Kiinnostuksen herättäminen yhdessä oivaltaen. Harjoitellaan yhdessä toimimisen alkeita:</i> - löytöretki omiin kykyihin - toisten vahvuuksien tunnistaminen - yhteistoiminnallisuuteen kasvaminen.
T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa	S1	L1, L2, L3, L7	<i>Valinnaisen kurssin aikana oppilaat voivat tallentaa omaa toimintaansa ja tehtäviään portfolioon. Oppilasta ohjataan rohkeasti kokeilemaan myös digitaalisia työvälineitä portfolion koostamisessa. Tämän lisäksi kurssilla tutustutaan monipuolisesti eri aiheisiin. Kurssilla vierailaan valituissa kohteissa.</i>
T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla	S1	L1, L2, L4, L7	<i>Mahdollisuuksina mm. koulun sisäinen työharjoittelu, koulun henkilökunnan tai eri yritysten kanssa yhteistyötä, oppilaat työntekijöinä, tukiopettajatoimintaa pienemmille luokille, yhteistyöhankkeet lähellä ja toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa, esim. yritysvierailut.</i>
T4 kannustaa oppilasta myönteiseen viestijäkuvaa sekä toimimaan erilaisissa, myös monimedialaisissa, vuorovaikutustilanteissa	S1	L1, L2, L3, L4	<i>Oppilas pohtii työn ja yrittäjyyden merkitystä elämässä ja yhteiskunnassa, esim. omien tuotteiden valmistaminen, suunnittelu ja hyödyntäminen.</i>
T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan	S2	L1, L4, L5	<i>Kurssilla käytetään erilaisia tiedon kanavia monipuolisesti. Harjoitellaan kriittistä medialukutaitoa eri medialähteitä tutkien ja hyödyntäen.</i>
T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemukseensa, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana	S3	L1, L2, L4, L7	<i>Oppilas harjoittelee yrittäjyystaitoja, kehittää itsetuntemustaan sekä omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistamista. Oppilaassa herätellään intoa yrittää ja opitaan suhtautumaan rakentavasti omien ja muiden epäonnistumiseen.</i>

Valinnaisen kurssin pohjana käytetään Nuori Yrittäjyys (2016)- materiaalia soveltuvin osin. Arvioinnin tukena voidaan käyttää vertaisarviointia, itsearviointia, valmiita tuotoksia ja innovatiivisia yrittäjyystaitoja.